

1

Fragment de
Les memòries de Ludlow Mostela

Només d'obrir els ulls em vaig adonar que estava a punt de passar-me una desgràcia molt pitjor que totes les que ja m'havien passat a la vida. Em trobava estirat al terra d'un soterrani fred i humit on només cremava un tros d'espelma que duraria a tot estirar una hora. Penjats amb ganxos a les bigues del sostre hi havia tot d'instruments que semblaven de metge. Per terra hi havia taques fosques que no podien ser altra cosa que sang. Però el que em va confirmar les sospites va ser la cadira que hi havia a la paret del fons. Les corretges de cuir que penjaven dels braços i de les potes de la cadira només podien servir per a una cosa: per lligar pacients que no volien seure-hi. El pare i la mare estaven drets al meu costat.

–S'ha despertat! –va exclamar la mare amb veu rogallosa.

El pare em va posar dret. M'havia doblegat el braç darrere l'esquena i me l'estrenyia amb mà de ferro. La mare m'estirava pels cabells. Vaig mirar a l'un i a l'altre. Tots dos feien un somriure malèvol a menys d'un pam de la meva cara. Vaig saber de seguida que no podria comptar amb ells.

Un altre home que fins llavors havia estat amagat a

la penombra es va acostar i em va agafar per la barbeta. Em va obrir la boca i em va passar un dit brut per les genives.

–Quant? –va preguntar el pare llepant-se els llavis amb impaciència.

–Estan força bé –va dir l’home–. Tres penics per peça. Posem-hi dotze en total.

–Fet –va dir el pare–. Al cap i a la fi, qui els necessita els queixals?

–Home, confio que hi haurà algú que els necessitarà –va dir l’home amb cara de pomes agres–. Que jo els venc per guanyar-m’hi la vida!

Tots tres es van posar a riure d’aquella gràcia: el pare, la mare i en Barton Genives, famós cirurgià dentista del carreró de la Cabra Vella.

Una vegada fet el tracte amb en Barton pels meus queixals, tot va anar molt de pressa. Entre tots tres em van arrossegar fins a la cadira de dentista. Jo ventava puntades de peu, cridava, escopia i mossegava; no estava disposat a facilitar-los la feina. Sabia molt bé que en Barton Genives es guanyava la vida aprofitant-se dels pobres. Els arrencava els queixals, els pagava una misèria i després se’ls revenia per un preu deu vegades més alt. Jo estava mort de por. Res ni ningú no em podia salvar i no em posarien cap mena d’anestèsia. Notaria totes i cada una de les brutals estrebades als queixals.

Van estar a punt de sortir-se amb la seva. Amb les mans tremoloses dels qui beuen molt més del compte, la mare mirava de lligar-me un peu a la cadira amb la sivella. El pare intentava aguantar-me assegut. En Barton Genives, el monstre fastigós, s’esperava tot jugant

amb la tenalla d'arrencar queixals, obrint i tancant, obrint i tancant. Reia per sota el nas i li venia salivera només d'imaginar-s'ho. Encara avui estic convençut que el que li agradava més del món, a en Barton, era fer patir. Per això no es va poder esperar més i abans que jo me n'adonés ja m'havia engrapat una dent amb l'instrument de tortura. Em va clavar un peu al pit per poder fer més força i va començar a estirar. No us podeu ni imaginar la fiblada de dolor que em va travessar el crani, el cervell i tots els nervis del cos. Em feia la sensació que m'arrencaven tot el cap. El queixal es va començar a moure una mica i una altra bola de dolor, blanca i calenta, se'm va esberlar darrere dels ulls. Amb tot això, el pare i la mare reien com bojos.

La sang em va començar a bullir de ràbia. Vaig sentir un rugit digne d'una fera salvatge i em vaig deixar portar per la fúria. Amb la cama que no tenia lligada vaig ventar una puntada de peu directa a l'estómac del pare, que va caure rodó a terra. De la sorpresa, en Barton va deixar caure la tenalla. Jo la vaig collir i li hi vaig donar un bon batzac al cap. Em vaig deslligar l'altre peu i vaig saltar de la cadira. El pare es recargolava per terra, en Barton, repenjat a la paret, s'aguantava el cap amb les mans i la mare s'amagava en un racó.

–No em peguis –em suplicava–. No em peguis.

No puc negar que vaig estar temptat de fer-ho, però no tenia temps per perdre. Havia d'aprofitar el moment per escapar-me, perquè el pare ja quasi havia aconseguit posar-se dret. Vaig deixar anar la tenalla, vaig obrir la porta, vaig pujar les escales i vaig arrencar a córrer pel carreró. Vaig sentir la mare que xisclava i

el pare que cridava i renegava. Cada vegada que em girava veia la cara del pare vermella de ràbia i la tenalla d'en Barton que brillava a la claror groga del fanal de gas.

Mentre corria pensava cap a on anar. El pare i la mare coneixien quasi tots els meus amagatalls. Vaig decidir-me per la casa del senyor Jellico, però quan hi vaig arribar, la botiga estava a les fosques i els porticons eren tancats. Vaig picar a la finestra i vaig cridar amb totes les forces, però ningú no em va contestar. Vaig maleir la meua sort. Sabia que si el senyor Jellico no era a casa seva a aquella hora, segurament trigaria dies a tornar, i, ateses les circumstàncies, saber allò no em servia de gairebé res.

On podia anar? Al pont sobre el riu Foedus, a la Fonda Dits Lleugers. La Betty Pigota, la mestressa, potser m'ajudaria. Vaig arrencar a córrer, però en sortir del carreró vaig veure que ells ja m'esperaven a l'altra cantonada.

–Mira'l! –va xisclar la mare. I la cursa va tornar a començar.

Vaig quedar sorprès de la resistència del pare i la mare, especialment la del pare. No m'hauria imaginat mai que poguessin córrer tant. Em van seguir una bona estona per carrerons sense empedrar i per carrers bruts, ensopgant amb gent tirada per terra i esquivant mans que els volien aturar. Fins que van arribar al riu. Cada vegada que em girava, em semblava que els tenia més a prop. Sabia molt bé el que em passaria si m'atravenen una altra vegada i en tenia bones proves: el mal que em feia la mandíbula i la boca plena de sang.

Vaig arribar al pont esgotat. Tenia treballs a aguantar-me dret. Des del mig del pont vaig veure un carruatge aturat davant dels Dits Lleugers. Quan el carruatge va començar a tirar, em vaig enfilem com vaig poder a la part del darrere i em vaig agafar fort. Era qüestió de vida o mort. Mentre el carruatge s'allunyava vaig veure la mare que es deixava caure de genolls a terra. Em cridava des de la vora del riu mentre el malvat d'en Barton Genives brandava el puny amb ràbia.

Em dic Ludlow Mostela. Com tants d'altres, vaig tenir la desgràcia de néixer a la City, un lloc pudent que no es mereixia ni tenir nom de ciutat. I allà m'hauria mort si no hagués estat pel pare i la mare. Tot i que no era la seva intenció, ells em van salvar quan van decidir abandonar el seu únic fill a les mans d'en Barton Genives. Aquell acte de traïció es va convertir en la sort més gran que hagi tingut mai. El pla diabòlic del pare i la mare va representar per a mi el final d'una existència i el principi d'una nova etapa: la meua vida amb en Joe Zabbidou.

2

Fragment de
Les memòries de Ludlow Mostela

Jo, en aquell moment, no ho sabia, però m'havia enfilat al carruatge del senyor Jeremiah Trinquet, i el senyor en qüestió estava assegut a dintre. Vam anar fent sotracs durant moltes hores. Ell a dintre, roncant com un garrí i fent més soroll que l'estrèpit que feien les rodes entrant i sortint de les roderes. Jo a fora, arrapat com un mico d'orguenet. El temps va anar empitjorant fins que va començar a nevar. La carretera s'anava fent estreta i els bassals cada vegada eren més grans, més fondos i més seguits. Al cotxer li importava un rave la comoditat dels passatgers. Sort que les mans m'havien quedat congelades aferrades al vehicle, que, si no, hauria caigut. Malgrat el fred i el rebombori d'estómac que tenia –em marejo com una sopa quan viatjo– al final del trajecte estava mig endormiscat. El carruatge va començar a enfilar-se per una pujada força dreta fins que va arribar al poble de muntanya que havia de convertir-se en casa meva: Pagus Parvus.

En circumstàncies normals, jo no hauria triat mai anar a Pagus Parvus, però en el moment d'aquell viatge, la destinació no estava a les meves mans. Finalment, el carruatge es va aturar davant d'una casa molt gran i

el cotxer va baixar. Vaig sentir que tustava suaument la porta del carruatge.

–Senyor Trinquet! –cridava–. Senyor Trinquet!

No es va sentir cap resposta, de manera que el cotxer es va dirigir a la casa i va trucar a la porta per cridar la minyona. Va sortir una noieta que no semblava gens contenta. El cotxer li deia Polly. Rondinant i esbufegant, entre tots dos van arrossegat escales amunt en Trinquet, que no parava de roncar. Jo vaig aprofitar l'ocasió per saltar del carruatge i donar un cop d'ull a l'interior. Hi vaig trobar un saquet de pell, una bufanda de seda estampada amb serrell i un parell de guants. Em vaig posar la bufanda i els guants. Tenia els dits congelats i no me'ls sentia. A la bossa només hi havia uns quants penics, però més valia allò que res. Vaig baixar del cotxe i vaig veure la minyona que m'observava des del portal de la casa. Somreia lleugerament i em va aguantar la mirada una bona estona. Vaig sentir el cotxer que tornava i vaig guillar. Tant me feia córrer muntanya amunt com muntanya avall però per algun motiu que no sabré mai, vaig tirar amunt.

El carrer feia molta pujada. Vaig sentir que tocaven les quatre al campanar de l'església i vaig continuar pujant. Havia parat de nevar, però el vent tallava com un ganivet i jo havia de buscar refugi en algun lloc. Eren les quatre de la matinada i al carrer no hi havia fanals, però tot i això, m'hi veia força bé. La lluna només era una llesca fina i no il·luminava gens, però darrere de les finestres, els llums de les cases eren encesos. Semblava que, en aquell poble, jo no era l'únic que no dormia.

Em vaig aturar a dalt de tot de la pujada davant d'una casa que semblava deshabitada. Quedava a l'ombra de l'església, sola i separada de les altres cases i botigues per un carreró. Jo estava estudiant la manera d'entrar-hi quan vaig sentir passes que s'acostaven sobre la neu. Em vaig arraulir arran de la paret del carreró i em vaig esperar. Pel carrer baixava un home una mica encorbat que caminava amb molt de compte. Portava una gran pala de fusta a l'espatlla i anava remugant tot sol en veu baixa. Em va passar just pel costat, sense mirar ni a dreta ni a esquerra, i va travessar el carrer.

Mentre ell desapareixia en la fosca, va aparèixer una altra ombra. Encara avui recordo aquella silueta sorgint de la penombra com una aparició. Vaig veure que anava pujant i se m'anava acostant. Feia passes llargues i avançava de pressa. Anava una mica coix i trepitjava més fort amb el peu dret que amb l'esquerra, de manera que les petjades del peu dret li quedaven més fondes. Jo crec que vaig ser el primer de veure en Joe Zabbidou i sé del cert que vaig ser l'últim. No sé si va ser només casualitat que tots dos arribéssim allà la mateixa nit. Tinc la sospita que hi havia altres forces en joc. A diferència de mi, però, ell no hi havia arribat fugint. Encara que el dissimulava molt bé, ell tenia un pla.